

Prop. 1995/96:73

Regeringens proposition 1995/96:73

Prop.
1995/96:73

Ändring i lagstiftningen för värdepappersfonder

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 26 oktober 1995

Ingvar Carlsson

Göran Persson
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det datum då fondbolag senast skall ha registrerat innehavare av sådana fondandelsbevis som utfärdats enligt den upphävda aktiefondslagen (1974:931) flyttas fram två månader till den 1 mars 1996.

Innehållsförteckning

Prop. 1995/96:73

I	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Lagtext	3
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:1115) om ikraftträdande av lagen (1990:1114) om värde- pappersfonder.....	3
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter	4
3	Ärendet och dess beredning	5
4	Registrering av innehavare av fondandelsbevis.....	5
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 26 oktober 1995	7

I Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 1995/96:73

Regeringen föreslår att riksdagen

antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1990:1115) om ikraftträdande av lagen (1990:1114) om värdepappersfonder,

2. lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:1115) om ikraftträdande av lagen (1990:1114) om värdepappersfonder

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1990:1115) om ikraftträdande av lagen (1990:1114) om värdepappersfonder skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

De fondbolag som har utfärdat fondandelsbevis enligt aktiefondslagen (1974:931) skall senast den 31 december 1995 ha registrerat samtliga innehavare av andelsbevis i värdepappersfonden. Intill dess skall bestämmelserna i 33 § aktiefondslagen tillämpas på utelöpande andelsbevis.

De fondbolag som har utfärdat fondandelsbevis enligt aktiefondslagen (1974:931) skall senast den 1 mars 1996 ha registrerat samtliga innehavare av andelsbevis i värdepappersfonden. Intill dess skall bestämmelserna i 33 § aktiefondslagen tillämpas på utelöpande andelsbevis.

Den som företer andelsbevis för registrering efter den i första stycket angivna tiden skall för att bli registrerad som andelsägare göra troligt att han varken kände till eller borde ha känt till att registrering skulle ha skett dessförinnan.

En tvist mellan fondbolag och innehavare av andelsbevis om registrering enligt andra stycket skall handläggas enligt lagen (1929:145) om skiljemän. Fondbolaget skall bekosta skiljemannaförfarandet, om inte innehavarens talan är uppenbart ogrundad.

Denna lag träder i kraft den 30 december 1995.

¹ Senaste lydelse 1994:1661.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Prop. 1995/96:73

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter att punkt 4 av övergångsbestämmelserna till lagen (1990:1136) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

4.¹ Vad som i 3 kap. 28 och 30 §§ i deras äldre lydelse sägs om aktiefond skall till och med 1996 års taxering gälla värdepappersfond i fråga om andelsägare som inte har registrerats.

Föreslagen lydelse

4. Vad som i 3 kap. 28 och 30 §§ i deras äldre lydelse sägs om aktiefond skall till och med 1997 års taxering gälla värdepappersfond i fråga om andelsägare som inte har registrerats.

Denna lag träder i kraft den 30 december 1995.

¹ Senaste lydelse 1994:1662.

3 Ärendet och dess beredning

Prop. 1995/96:73

År 1991 upphävdes aktiefondslagen (1974:931) och ersattes av lagen (1990:1114) om värdepappersfonder. Enligt en bestämmelse i lagen (1990:1115) om ikraftträdande av lagen om värdepappersfonder är fondbolag som enligt den gamla lagen har utfärdat andelsbevis i värdepappersfond som bolaget förvaltar skyldiga att senast den 31 december 1995 registrera samtliga innehavare av andelsbevisen. I detta ärende behandlas frågan om en förlängning av denna frist. Frågan tas upp av regeringen på eget initiativ.

Lagrådets hörande

De aktuella lagförslagen faller i och för sig inom Lagrådets granskningsområde. Förslagen är emellertid av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Något yttrande från Lagrådet har därför inte inhämtats över lagförslagen.

4 Registrering av innehavare av fondandelsbevis

Regeringens förslag: Enligt 5 § lagen (1990:1115) om ikraftträdande av lagen (1990:1114) om värdepappersfonder skall fondbolag som har utfärdat fondandelsbevis enligt den upphävda aktiefondslagen (1974:931) senast per årsskiftet 1995/96 ha registrerat samtliga innehavare av andelsbevis. Slutdatumet för denna registrering flyttas fram till den 1 mars 1996.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 31 § lagen om värdepappersfonder skall fondbolag föra eller låta föra ett register över samtliga innehavare av fondandelar. Bestämmelsen innebär att endast fonder där andelsägarna registreras är tillåtna och att förvaltarregistrering av andelsägare är utesluten (se prop. 1989/90:153 s. 70).

Registreringskravet infördes genom lagen om värdepappersfonder, som den 1 januari 1991 ersatte aktiefondslagen. Enligt den gamla lagen kunde fondbolagen välja mellan att ge ut fondandelsbevis och att föra register över innehav av andelar i fonden. Enligt den nu gällande lydelsen av 5 § lagen om ikraftträdande av lagen om värdepappersfonder skall fondbolag som har utfärdat fondandelsbevis enligt aktiefondslagen senast den 31 december 1995 ha registrerat samtliga innehavare av andelsbevis i fonden. Det ursprungliga slutdatumet, som var satt till den 31 december 1992, flyttades fram ett år genom beslut av riksdagen hösten 1992 (prop. 1992/93:90, bet. 1992/93:NUI0, rskr. 1992/93:110, SFS 1992:1321).

Frågan om förlängning togs då upp med anledning av en framställning från Svenska Fondhandlareföreningen m.fl. om lagändringar som skulle göra det möjligt att förvaltarregistrera andelar i värdepappersfonder senast vid årsskiftet 1992/93. I den proposition som låg till grund för riksdagsbeslutet anförde föredragande statsrådet att han inte var beredd att ta ställning i sak till framställningen innan den remissbehandlats (prop. 1992/93:90 s. 47 och 48). I avvaktan på detta bedömdes slutdatumet för en övergång till registreringsförfarande behöva skjutas fram för att inte fondbolag, innehavare av fondandelsbevis m.fl. skulle behöva drabbas av kostnader och olägenheter som inte skulle uppkomma om en möjlighet till förvaltarregistrering infördes.

Frågan om förvaltarregistrering togs sedermera upp även i propositionen 1992/93:206 (s. 27-30). Regeringen lade emellertid inte fram något förslag i denna fråga, eftersom den rättsliga regleringen av andelsägarregistreringen bedömdes vara otillfredsställande och i behov av en översyn. En sådan översyn har gjorts av Clearingutredningen i betänkandet Konto, clearing och avveckling (SOU 1993:114) som avlämnades i början av år 1994. Dessförinnan hade riksdagen förlängt fristen för registrering av fondandelsägare ytterligare ett år, dvs. till den 31 december 1994 (prop. 1993/94:84, bet. 1993/94:NU12, rskr. 1993/94:81, SFS 1993:1475).

I avvaktan på ett slutförande av beredningen av Clearingutredningens betänkande förlängdes den aktuella fristen genom ett nytt riksdagsbeslut (prop. 1994/95:107, bet. 1994/95:NU11, rskr. 1994/95:89, SFS 1994:1661). Den gällande fristen löper ut den 31 december 1995. Regeringen har i en remiss som överlämnats till Lagrådet den 10 oktober 1995 föreslagit ändringar i lagen (1990:1114) om värdepappersfonder som innebär att förvaltarregistrering av andelar i värdepappersfonder möjliggörs. En proposition i ämnet kommer att lämnas till riksdagen under hösten. De lagändringar som skall möjliggöra förvaltarregistreringen kommer emellertid inte att kunna träda i kraft förrän den 1 mars 1996, dvs. efter det att den nuvarande fristen för registrering av fondandelsbevis löper ut. Fristen behöver därför förlängas till nämnda datum.

En förlängning av fristen för registrering av innehavare av fondandelsbevis aktualiserar en ändring av punkten 4 i övergångsbestämmelserna till lagen (1990:1136) om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter (LSK). Ändringen innebär bl.a. att kontrolluppgift enligt 3 kap. 27 § LSK inte heller vid 1997 års taxering skall lämnas för utdelning på oregistrerad andel i värdepappersfond. I stället skall som tidigare särskild uppgift enligt 28 § lämnas. Detta medför att andelsägaren inte skall betala preliminär A-skatt på utdelningen, jfr 3 § 2 mom. tredje stycket uppbördslagen (1953:272).

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 26 oktober 1995

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Hellström, Peterson, Thalén, Freivalds, Wallström, Persson, Blomberg, Heckscher, Hedborg, Andersson, Uusmann, Nygren, Ulvskog, Sundström, Lindh, Johansson

Föredragande: statsrådet Persson

Regeringen beslutar proposition 1995/96:73 Ändring i lagstiftningen för värdepappersfonder.